

da Fred Forrest, der har hovedrollen som Dashiell Hammett, er i færd med at indstudere sin rolle i Coppolas nye film. Coppola har derfor foreslået, at man venter med de sidste optagelser til Wenders' film. Med det apokalyptiske eventyr in mente, vil et års udskydelse måske ovenikøbet være i underkanten.

Wim Wenders har tydeligvis også lært Coppola ganske godt at kende. For ikke at spilde tiden har han nemlig besluttet at lave en film for MGM. »Trap Door« skal den hedde og den skal handle om edb-svindler.

I begyndelsen af sit Amerika-ophold, fik Wenders lejlighed til at se en kronologisk serie af Fritz Langs film, og det gik op for ham i hvor høj grad Lang kæmpede for at bevare sit personlige udtryk i sine exilfilm. Wim Wenders siger i et interview: »Det er skræmmende at se hans fremskridende tilpasning og den kamp han førte for at bevare

hvad der var *ham* i sine film, og som han mistede mere og mere.«⁶ Denne frygt for at miste sin personlighed i det store amerikanske filmmaskineri er sandsynligvis hovedårsagen til »Hammett's« mange forsinkelser. Det ser dog ud til at Wenders har fået lov til at behandle det forfattertema, man også finder i »Falsche Bewegung«. »Hammett« handler om den tidligere Pinkerton-detectiv Dashiell Hammett, der i et par år har forsøgt at slå igennem som forfatter. Han kontaktes af en ex-kollega, der ønsker hans hjælp i en sag om politi-korruption. Hammett afslår, da han føler sig som forfatter og ikke længere som detektiv. Kollegaen bliver dræbt og Hammett overtager trods alt sagen. Samtidig med at han arbejder på sagen om dagen, skriver han sine romaner om natten. Gennem nattens refleksioner gør han sig klart, at han ikke længere er en god detektiv, men da han endnu ikke har fået

udgivet noget, er han åbenbart heller ikke en god forfatter.

Coppola og Wenders strides stadig om »Hammett's« slutning, men under alle omstændigheder lader det til at være endnu en person til det wenders'ske galleri af utilpassede, personlighedssøgende mænd!

NOTER:

- 1) Positif 187, Nov. 1976, p. 26
- 2) Positif 187, Nov. 1976, p. 27
- 3) Positif 187, Nov. 1976, p. 27
- 4) Positif 187, Nov. 1976, p. 28
- 5) Medium 4, 1976.
- 6) Positif 236, Nov. 1980, p. 16

LITTERATUR:Chaiers du Cinéma 318, Dec. 1980
Cahiers du Cinéma 301, Juni 1979
Cinéma 76, 216, Dec. 1976
Film Comment, Sept.-Okt. 1977
Filmkritik 235, Juli 1976
Filmkritik 264, Dec. 1978
Film Quarterly, Winter 1977-78
Kosmorama 139, efterår 1978
La Revue du Cinéma 323, Dec. 1977
Positif 187, Nov. 1976
Positif 236, Nov. 1980

Bøger

Tre filmårhbøger

Decembers julehandel hos boghandlerne markerede en helt ny dansk rekord – med hele tre filmårhbøger til at friste de gavehungrende med.

Den ene var en gammel kending: *Carlsen if's* »Film 1980 – årets bedste«, for anden gang redigeret af Peter Hirsch, men for første gang kun med farver på omslaget og resten holdt i sort-hvidt – for at holde kioskpriisen? Bogen præsenterer 85 film med mindst et billede og en yderst nødtørftig tekst. I forordet påstås det, at det er ca. en fjerdedel af 1980's samlede udbud, men faktisk finder man en lang række film, som slet ikke nåede frem til premiere i 1980, f.eks. »Min onkel fra Amerika«, »Gloria«, »Cruising«, og »Little Miss Marker«. Og Nils Malmros' nyeste opus, »Kundskabens træ«, der nok blev påbegyndt i årets løb, får tidligst premiere til næste jul! Og den slags sløseri præger i det hele taget bogen. En lang række af de film, der nåede frem til premiere i 1980, kan Hirsch næppe have nået at se, før bogen gik i trykken, og titler som »Attentat«, »Sølvvene kommer«, »Spøgelseshuset«, »Højt spil i Cabo Blanco«, »Masser af kugler« og »Bjørneøen« – for blot at nævne et skønsomt udvalg – kan aldrig ud fra nogen synsvinkel leve op til bogens undertitel – »årets bedste«.

Tilbage står et vist personligt præg fra redaktørens side, som dog ofte forekommer noget anstrengt, når til eksempel »Renaldo & Clara« og »All That Jazz« samles under overskriften »I tonernes verden«, eller når »Kvinder på krigsstien« bliver fællesbetegnelse for så vidt forskellige film som »Old Boyfriends«, »Remember My Name« og »American Gigolo«.

Overfladisk, sløset upræcis, redaktionelt anstrengt – hvad i al verden skal man bruge den til? Andet end til at fremme ligegyldigheden over for film som et seriøst, kunstnerisk medium?

I modsætning hertil er »Film '80« fra forlaget Albatros et langt mere seriøst (og nyt) bud på en filmårhbog. Redigeret af Jens Bruun Christensen fremstår den som et sobert værk med et nøgternt, næsten spartansk kedeligt omslag og et tungt sagligt indhold. Bogens første del – omend opdelingen i de forskellige sektioner er meget uklar for læseren – rummer 56 anmeldelser/omtaler af årets film (i perioden 1.11.1979 – 31.10.1980), hvoraf 26 er skrevet af redaktøren selv og generelt er kortere og mere uinspirerede end de øvrige 30, som er forfattet af diverse professionelle mediearbejdere. Denne del indeholder således artikler af en lang række gamfælkendte filmskribere, men også af adskillige andre, hvis navn normalt ikke er knyttet til filmkritik, men som har fået tildelt forskellige film, hvis tema ligger tæt på deres respektive fagområder. Det er en indlysende og skæg idé, som imidlertid i flere tilfælde ikke har affødt særligt spændende resultater, men som dog lykkes iblandt, f.eks. Jacob Holdt om »Knive i ryggen«, Eske Holm om »Kramer mod Kramer« og Jørgen Thorgaard om »Ondt blod«.

Efter denne summariske afdeling følger sektioner med portrætter af nogle af årets instruktører og interviews med andre, et par nekrologer samt oversigter over årets filmpriser, de filminstitutsøttede produktioner og den nyeste danske filmlitteratur. Og endelig er der en sektion, der kaldes »Årets filmpremierer« – en alfabetisk liste, som dels foregiver at være komplet (fordi der ikke anføres andet), men som ikke er det, dels

bringer credits og handlingsreferater, der er barberet ned til det aller mest nødtørftige, og derfor ikke kan anvendes til ret meget.

Stort set er det da en nydelig udgivelse, men hvem er den mon henvendt til? Hvis man i forvejen følger så meget med, at man abonnerer på enten Kosmorama, Levende billeder eller 1000 øjne, kan man næppe bruge denne årbog til noget. Jeg har hørt den karakteriseret som »årets dyreste og mest forsinkede filmtidsskrift«, og det er jo rigtigt nok: Efter december måneds favørtilbud på 95 kr. skal man nu af med 125, hvis man vil have den – nøjagtigt det samme beløb som det ville koste at anskaffe sig årgang 1980 af forhåndenværende tidsskrift plus den sidste – og vigtigste – af årets tre filmårhbøger, »Filmsæsonen 79-80«.

»Filmsæsonen 79-80« er en samling af de credits, man indtil for halvandet år siden kunne finde kvartalsvis i Kosmorama, udgivet som årbog af Bibliotekscentralen i samarbejde med Det danske filmmuseum og redigeret af Per Calum. Her kan man altså finde *komplette* credits på alle film, der har været vist offentligt i biografen og TV i perioden 1.7.1979 – 30.6.1980, ordnet alfabetisk efter dansk titel og efterfulgt af et kort, men nøgternt handlingsreferat. Endvidere er alle premierer registreret, inklusive alle de tegnefilm TV har vist i Jakob Stegelmans regi. Og ydermere er der tilsat ekstra krydderier i form af portrætter af og filmografier på udvalgte navne, der har markeret sig i årets løb, såvel instruktører som skuespillere. Der er naturligvis også et register over originaltitler og instruktører, og endelig en grundig introduktion til bogens system, hvor forklaringen af forkortelserne er blevet til en nyttig guide i de forskellige funktioner, hver enkelt medvirkende på et filmhold udfylder.

Endelig er bogen rigt illustreret – med flere billeder end årets billedbog fra Carlsen if – og med det samme overdådige layout som i forhåndenværende tidsskrift, og alt i alt er den et uundværligt supplement til Kosmorama – især når den, forhåbentlig, suppleres år efter år.

Asbjørn Skytte.